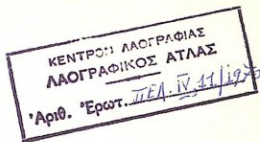

71

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

15-20/12/1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- ...τόπος κατοικίας...
...ΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ...
...και προωρίζοντο δι...

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Εἰς ἀμφοτέρας.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *α.δ. Χολαντζαὶ καὶ εἰς γεωργίαν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Μετ' ὁλόκληρον τὴν οἰκὴν ἐξείαζον τὴν...

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σμῖσσα-κατόροι κλπ.). *Εἰς σέμπροι* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *ἐν εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

*Ἐχρησιμοποιοῦντο ἄνδρες ὁμογενεῖς.
Ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ὁμογενεῖς*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὁ ἐν Ἐχρησιμοποιοῦντο

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου τοῦ ἐπηγάιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Εἰς πεδινὰν περὶ Χέν. Ν. Ἡλέας καὶ εἰς τὰς πόλεις : Πύργον, Τρίπολιν, Ἀθήνας*

β) Ἐπηγάιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. καὶ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *καὶ εἰς τεχνίταις...
ἐπιδιδόσθωνται πωλασιῶν ὑποθήμαζον.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με ζωϊκὴν καὶ φυτικὴν.....
.....
.....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Κατὰ τὸ έτος ... 1950

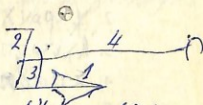
ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Τὸ έτος ... 1939 ... ἐχρησι-
μοποιήθη τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύπου αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτό ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... Δι' ἑξῆς ἀρότρα ἐχρησιμοποιεῖται τὸ

εὐχέλως τὰ νημάτια κατεσκευάζετο ἀπὸ ἐξήντητον χεῖλαντινὴν καυμόπλεον: Ἀνδριτσίουνης
Καρυτζίνης - μεγαλοπόλεως

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ὕψις 4. ἐξαβάρι 10.....
2. χεραυλὶ 8.....
3. σπείρα 9.....

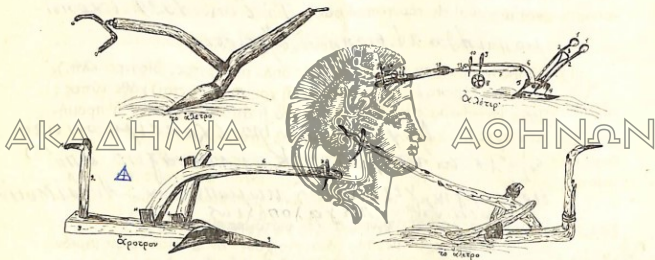
2) Τρακτὲρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Ἀπὸ τὸ έτος ... 1965
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... Δ. ἐν ... χρησιμοποιεῖται.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)...⁷¹ *Ο. Χ. Λ.*.....

5) Μηχανή ἀλωνισμού *Χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Εὐκλίου 1962*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ο. Χ. Λ. Ο. Χ. Λ. Ο. Χ. Λ.*.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6. <i>Σταβάρι</i>	11.
2. <i>Χερσὺν λι.</i>	7. <i>Πρόμια</i>	12.
3. <i>Ἀχιτροπέδα</i>	8. <i>Φτερά</i>	13.
4. <i>Σπάρα</i>	9. <i>Μύλι</i>	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἡ τοιαύτη μορφή...

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;.....

Καμπύλη

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;.....

Καὶ ἐν ξύλῳ καὶ ἐν σιδήρῳ.

- 7) Ἔργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

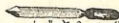
Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ

πριόνι

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Βο. ες, ἵπ. ποι. ἡμίον. ες...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... *Δύο.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ναι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λογριά, λοῦρα, ζευλές, πιζεῦλια κλπ.).

ὡς τὸ ὡς ἀνὰ δεξιά ἐκινιζόμενον

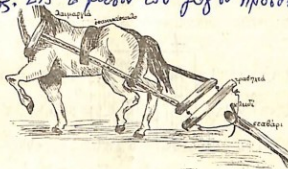
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κ. ο. υ. λ. ο. ρ. ι. ἢ α. χ. λ. ο. υ. ρ. ι.*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου *Δέν γίνεται*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον, διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον. *Ἐπὶ τῆς σελήνης τοῦ παθε-
τικῆς. Λαμινάρια. Ἐνδὲν καὶ ἐνδὲν ὁ παρ' ἡμῶν ὁ πο-
δοχαλὶ. Ἐπ' αὐτῷ παραδίδεται εἰς τὸν ἄλογον ὁ σφυγμὸς, ἐξ ὧν
ὡς καὶ εἰς αὐτὸν. ὁ ἄλογος ὁ ὡς ἐστὶν τῶν ἐμπροσθεν ποδῶν, ἐκ τῶν
τῶν ὀπίσθεν. Εἰς τὸ μέσον τῶν σφυγμῶν προσδίδεται τὸ ἄροτρον.*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας

*Ὁ ἄνδρας, πολλοὶ αἰῶνες καὶ ἐξ ἀρχαίων. ἡ
γυναῖκα.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τοποθετοῦνται τὰ βοδια. ὡς ἐν παραθεσῇ.*

*τὸ ὄν. Τοποθετοῦνται ὁ σφυγμὸς καὶ ἐν συνεχείᾳ οἱ γενεῖς τὰ μὲν ὡς καὶ
εἰς τὸ μέσον τῶν δύο βοδιῶν καὶ ἐν ταῖς ὡς ὅθεν περνάει ὡς καὶ αὐτὸν
τὸ ἄροτρον εἰς τὸν σφυγμὸν καὶ τὸν βοδιῶν καὶ ὡς ὅθεν περνάει.*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Ὁ μάλιστα καὶ λῆξ. Θ.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία),

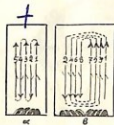
*Τὰ ζευγμένα βοδια. καὶ ἐν τῇ σιδηρῇ καὶ ἐν τῇ ξύλινῃ. δερμένο
καὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ αὐτὰ δερμένα καὶ τὰ καπνιστά.*

(χαλινός)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένους αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α):

Π. αὐτοῖς ἔπος. καὶ ἐν ἑξῆς. ἰσ. ἡν ἔσται. ὁππότε ἔσται. μετὰ τὸν
τοῦτον. αὐτὸς. καὶ. ἐν. τῇ. ἰσ. ἡν ἔσται. ὁππότε ἔσται. μετὰ τὸν. ἰσ. ἡν ἔσται.

ἡ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

~~10x2~~

Σημειώσατε με το σημείον του σταυρού, ποίον εκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργανο τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη)
εἰς λαοῦδας (δηλ. σπορὰς τῇ σπορίᾳ, ντάμις, σιασίς, μεσθράδες
κ.λ.π.) :

Εἶναι καὶ γίνεται ἀνίστημι εἰς οὐρανοὺς

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; μὲ αὐλακίαν ;

Μέ. αν' λ. α. μέ. η' με. δ. η. σ. ο. σ. από. η. έ. ρ. ε. ς. ...

- 6) Πού υπάρχει η συνήθεια να γίνεται ή σπορά του σίτου και άλλων δημητριακών μόνον με σκαπάνην, δηλ. να μη χρησιμοποιηθείται άροτρον ; ... Υ.η.ρ.χ. εν . η . εν νη . β.ειδ . επι . α.φ.ρ.α .
δ.κ.σ. . β.σ.η.ρ.χ.ον . π.ο.λ.λ.α . π.ε.τ.ρ.ώ.μ.α.τ.α .

- 7) Ποιοί τρόποι ή είδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Thayin

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ τὸν εἰζόν. ἐγίνοντο καὶ γίνονται κατὰ τὴν ἡνοιξιν.

Διὰ τὸν ἀραβοσίτου, τὸ πρῶτον. Ἀργεῖας. ὄργωμαι,

τὸ δεύτερον. διβόλισμα. Γίνονται κατὰ τὴν ἡνοιξιν.

Γύρισμα. Ἀργεῖας. τὸ ὄργωμαι πάλιν εἰς τὴν μετὰ τὴν σποράν ὥστε ἐν τῇ ὁδοῦ οὕτως ὅπως ἐν τῇ δημητριακῇ.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Κατὰ τὸν Φεβρουάριον, γίνεται ὄργωμαι

ὅταν τὸν τοῦ σπέρματος ἀπολαύει τὸ ἐνδερόν. ὄργωμαι τὸν δεύτερον διβόλισμα.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπὶ ἐν ἔτος.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; Ἐν διατῶν εἴσοι, δύο διὰ τὸν ἀραβοσίτου καὶ ἡνοιξιν.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

Τὸ δισάκι.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρν, τὰ φτέρὰ (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

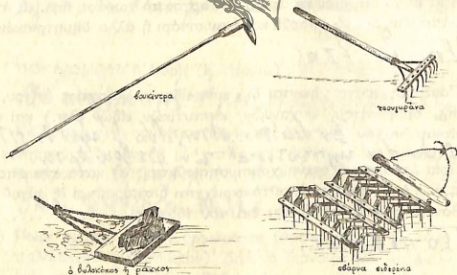
Μέ. ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, τοποθε-
τομένην εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Ἰ.Ο.Χ.Λ., διβ. 2.1. ταλ. χωματὰ ἐνδι-
μαχόμενα

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

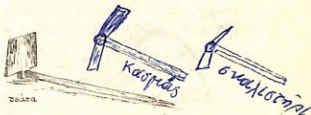
Χρῆσις βουκέντρου χίνιζας ὡς τσα-
πὶ καὶ τσαπί διβόλῃς χωματῶν

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Καρμῆς, τσάπα, σκαλιστήρι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ἄνδρα... ἢ γυναικα... Πέρεται... ἀξινολόφος.
Ἀπολαθεῖ τὴν ἀνταμὰ, ἀπὸ ἰσοπεδώνει...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Ἐκαλλιεργοῦνται ἔργεα μεχρι καὶ ἄλλων
1950... ἡ σπορὰ ἐγένετο διὰ τῆς χεῖρος... ἐπὶ εὐφάνεια
καὶ ἀπολαθεῖ τὴν ἀνταμὰ... ἡ δὲ καλλιέργεια γίνεται χωρὶς
ὄσπριον καὶ ἄλλων ὄσπριων. Προσχητὰ ὄργανον

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων: π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Ἐκαλλιεργοῦνται μεχρι
τῶν ὄσπριων... 1950... χωράφια ἔργεα καὶ ἄλλων
ὄσπριων... 1950... καλλιεργοῦνται καὶ ὄσπριον καὶ χωράφια με
τῶν ὄσπριων

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπερνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

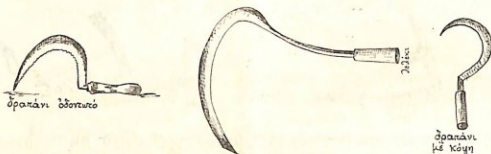
Ἐφύτευοντο... καὶ... βραγιές

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.).....
 με δρεπάνι ὀδοντωτὸ ὡς τὸ κατάνηκον.
 σχεδιάγραμμα.....

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε* ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

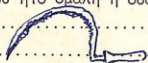
Εἶχανε φινιρίσματα ἐν χρήσει.. τὸ ὀδοντωτὸ...
 δρεπάνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τρυφήν τῶν ζώων* (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με ὀδοντωτὸ δρεπάνι καὶ με κόσον.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικῶν ἔργαλειου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ὀδοντωτὴ.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του* (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Δέν. ἔχει ἰδιαίτερον ὀνομασίαν.....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *Ζιδηρονφορ*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *Ἦτο καὶ ἐν αἰσ. θερισμὸς δι' ἐκριζώσεως τῶν δημητριακῶν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *2.20 μ.*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ;

Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *Τοῖς δ. δ. γ. μαζὶ μὲ ὅσας στάχους ἀρῶς ἐκὶ σπυρίων καὶ ἐν δυνάει καὶ ὑποδένοντες*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. ... *Τρία άρχαίματα ειωνικών ενά χείρ-
 βοχο... 1.2. Χείρόβοχα... άπολαφών... μύα... άφκαλί... ά.*

γ. Οι θερισταί.

- 1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Ύπηρχον (ή ύπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοι ήρχοντο ώς έπαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν άπό άλλον τόπον και ποίον ;

*Θερίζαν γυναίκες. Δέν υπήρχον ούτε
 υιο άρχων... άρχαίματα... θερισταί...*

- 2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 αποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Το ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπον σας ονοματολογίαν)

- 3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας πρός προφύ-
 λαξιν, ιδία τής άριστερᾶς, κατά τόν θερισμόν ; Έπίσης κατά
 τήν έναρξιν τής έργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην τοῦ σώματος διά νά μή αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μή πονή ή μέση των) ;

*Έπ. τῆς άριστερᾶς... χείρος... άπό τῆς αριστερᾶς
 μέχρι τῆς κατωτερᾶς... περιετίλιπον παννίνον.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Έθεώρων πως σκεπάζει την Τετάρτη ως επί
καθημέρου ή μέρα έντασης. Θέλω να πω.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγ. αὐθιχῶν... ο.λ. κ.φορ.α*

ὁ δὲ ἔρχομαι εἰς τὴν πόλιν μου...

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυροὺς ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΧΕΙΡΟΝ ΕΞΕΤΙΚΑΝ ΕΝ ΔΕΙΡΑΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

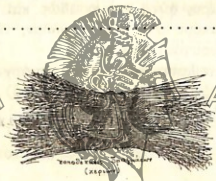
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀπόσας μὲν τὸν Δερίδην...

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτισμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τοὺς σταχθεὺς ἤ μιν δέκα.....
 ὁ ἀνὴρ μὲν γέρει τὰ χειρόβολα καὶ
 γαίνει εἰς ἀγκαλίεσσι.....
 Δένονταί μὲ τοὺς μιν δέκα τύρας σταχθεὺς
 ἐνίοτε δὲ καὶ θρόνα.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ
 ἀγροῦ... ὁ ἀνὴρ μὲν γέρει τὰ χειρόβολα καὶ γαίνει εἰς
 ἀγκαλίεσσι... ἔτι ποιεῖται καὶ τὸ μὲν τοὺς σταχθεὺς
 ἐνίοτε καὶ θρόνα κατεσκευασμένα μὲ ἀγκυ-
 λία παραπλευρῶς τοῦ ἀγροῦ

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἔτι πρὸ τοῦ 1920

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ανοιξιάτικα...
 λάιμη... ἔργον καὶ πλάτους 820 μ...
 Τοποθετεῖται... 20' περί τον χωμάτιον καὶ
 καλὴν ὁδεύεται με' ὑποκλ. α' ἀφ' ὁδοῦ...*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, με' ἄροτρον ἢ με'
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Με' σκαπί 1.6.7.8.9.10.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα με' ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Διεργάζετο με' ἄροτρον ξηρὰ χόρτα ἀπὸ
 ἀνὰ βοῦν φυτά. Δέν. ἐχέμετο καλλιέργεια.
 Τὰς πρώτας ἐμήρας τῶν Μαΐου ἐσθίετο,
 χροῖνιτο ἐπὶ τόπον πρὸς ξήρανσιν καὶ μετ-
 ῑετο ὡς εἶχεν εἰς τὸν σταύλον. —*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ με' ποῖον ἔργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *Τὸν Μαΐον με' σανόντιον δρέπανον.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Συνεκεντρώνοντο... εἰς τὸ χωράφι... καὶ...
μετὰ τὸν... δεματιῶν... χωράφι... μετὰ...
σφύριτο... εἰς... ἀλώνι...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Θεμωνιά... τοποθετοῦνται... εἰς... σωρόν...
κατασκευάζονται... εἰς... σωρόν...
προβλεπόμενος... εἰς... σωρόν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκὰθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Ὑπῆρχεν... ἀνεκὰθεν...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

Ἐξω... χωρίου... καὶ...
χωρὶς... εἰς... θέσιν...
πρὸς... ἀέρος...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

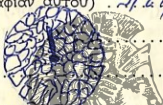
Ανὴρ... καὶ... περὶ 6600 ἔτη... Τῶν...
(ὁ...)

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Αὐτὸ... ἀρχ... μέ... Τέ... Ἰου...
.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . Πέ...
.....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

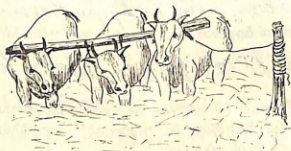
Κά... χόρ... ἀ...
6...
.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Α. Π. λ. ω. γ. ζ. α. ι. . . εἰς. τὸ. ἀλ. ω. ν. ι. . μ. . κατὰ. τὴν. θ. ν. . τ. ω. . σ. τ. α. χ. ύ. κ. ν. . π. ρ. ο. σ. . τ. ὧ. ν. . ἀλ. ω. ν. ι. σ. μ. ο. ν.

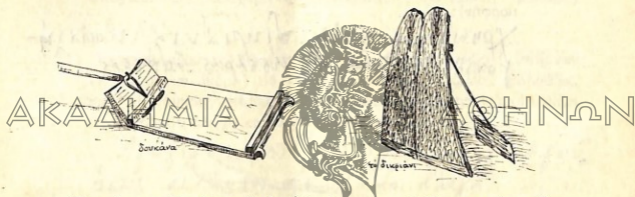
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσας ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῆλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός, στρούλουρας, δουκάκη, βουκάκη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Τ. α. ἄ. λ. ο. γ. α. . . ἔρ. χ. ο. ν. τ. α. . . « γ. ῦ. ρ. ε. ς » . . σ. ν. γ. κ. ρ. α. . . τ. οῦ. μ. η. κ. . εἰς. σ. χ. ο. ι. ν. ι. ὧ. ν. . ἀ. π. ὅ. τ. ὧ. ν. . σ. τ. α. χ. ύ. κ. ν. . ὧ. ν. . εἰς. τὸ. ὧ. ν. . ἀλ. ω. ν. ι. σ. μ. ο. ν. .

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῆλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Ἐπὶ τῷ ἔργῳ*
ἀλλοῦ. τοιαυτὴ εἶδη. δηλ. εἰ. ἀ. Μιτσην. ἐκ. ἐκ. ἀντιθέμενα.
Τό σχοιμ. ἴσ. συνδεζόμενα. φέρει. ἐκ. ἐκ. ἀντιθέμενα. τοιαυτὴς
δηλ. εἰς. ἐκ. ἐκ. ἀντιθέμενα. πέρα. ἀ. δ. ἡμέρας. ἐκ. ἐκ. ἀντιθέμενα
ἐκ. ἀντιθέμενα. ἐκ. ἀντιθέμενα. πέρα. ἀ. δ. ἡμέρας. ἐκ. ἐκ. ἀντιθέμενα
 γ) Που ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μὴ
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπιομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ά.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Δ. ἐ. ν. ... *χρησιμ. μ. ο. ο. ν. λ. α. ι.*

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀρχίζει πρὸς 8 π.μ. καὶ πρὸς 12 μ.μ. ὅταν
 ἔξω τὸ πλοῖον καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν ἀλωναριον

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

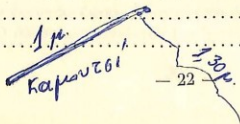
Χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

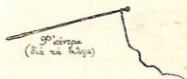
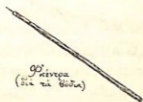

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;..... Ν.α.γ.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *δὲν. ἐχ. ἐ. ἀν. ο. μ. α. δ. α. ν.*
ἤλωνιζοντο μὲν καὶ ἡμέραν

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
.. ὠροσ

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. προπάληδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ εἰλογα καὶ ἀνελαιμβανον τὸν ἀλωνισμόν

*... Ἀγωνιάτες μετὰ τῶν ἰδίων ζῴων γεωργῶν,
 ὅπως δι. α. δ. ἰ. α. ν. ἐν. α. δ. α. ν. ἄλλοι*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν' π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... ? Ὁ. χ. λ. Μόνον ἐφ' ὃν ὁ γεωργὸς ἔχει ἢ εἶχε ἐλαχίστην πλάτην καὶ μετὰ τὴν ἐξέλιξιν δι. α. δ. ἰ. α. ν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

*... Ξυλῖον ἐκ πρίνου, μῆκος 1,30 μ. π. α. 0,04
 καμπυλωτόν*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται), χρήσις τοῦ κοπάγου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). *Εἰς τὸ ἀλώνι καὶ τὴν αὐλήν
 διὰ ἀφριδιῶν, βρώμων, φακῶν, ρεβιθῶν καὶ κουνισ-
 τῶν ἀραβοσίτου*

κόπανοι στρογγυλοὶ

ξύλο καμειντό διὰ τὸ κοπάνημα
 μικρῶν σωρῶν δημητριακῶν...

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ;
Ψυχοῦ μελῶν... οἰκογενείας...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Ἐ.π.λ. τὸν ἑδάφους.*
Πέν. 26. π. 25. ἡμερομηνίας... Ἀπὸ 18. 19. 20. τὸν χωρισμὸν
τῶν καρπῶν.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
 Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συγτονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

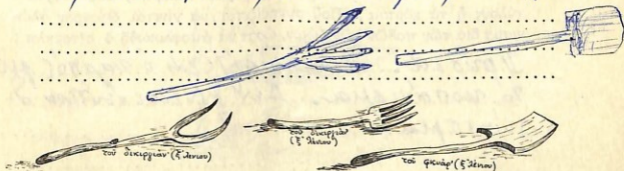
10. χ. 1.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.), (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *1962. ἡμερομηνίας...*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... *Σωρὸς*

Σωρ. ἐν. ἐ. 20. μ. 1. δικριάνι. καὶ. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρός ἔχει στήλην οὐρανίου ξύλου.....
Δὲν ὑψάσκει ἰσχυρὸν ἐθίμον.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφῆσατε τοῦτο) *Με διπρὶς νε καὶ
φυτάρι (ξύνλιον)*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

*Καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα... Δ' ἐκ νεφάρων
ἐκείνων... ἔφ' ἀμοιβῇ*.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Πρόσφα... Ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς μετὰ
τὸ ποδάνισμα... Δὲν γίνεται δεύτερον ἀ-
λώνισμα*.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

*Με' δρεμόνι... ὅτεν φνέκ' ἀέρας... δυνάδ' ὅτεν...
 Γυνάικα... μὲ τὴν δρεμόνι... παίρνει... τυχόν... ἐνδ' ἡ-
 μιν... ξένων... νύκτας...*

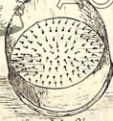
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

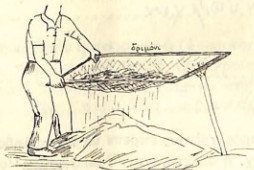
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλιό δερμάτινο

κόβρος ἢ ἀριλόγι

δρεμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δρεμόνι, δρεμόνι, δρεμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρά καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Σ.τ.η.ν.ε.τ.ε. δ.ι.κ.ρ.ι.κ.ν.ε. δ.ο.δ.ι.ο.ν
 μ.έ.τ.ο.ς. ο.δ.ο.ν.ι.κ.ι. κ.ρ.ο.ς. τ.α. ε.ί.ν.ε. Π.ρ.ο.δ.ι.κ.ν.ε.ε.ι.ε. ε.α. κ.ι.
 τ.ο.υ. τ.ο. δ.ρ.ι.μ.ό.ν.ι. β.α.ρ.τ.α.χ.ό.ρ.μ.ε.ν.ι. ν.ο.ς. α.ν.θ.ρ.ό.ς. κ.ι. τ.ο. δ. α.λ.ο.
 α.έ.ρ.α.ν. Α.ν.θ.ρ.α.ς. ε.ί.ν.ε. μ.ε.τ.α.ι.κ.α. ρ.ί.χ.ν.ε.ι.δ. κ.ο. δ. ε.μ.ρ.ό.τ.ο.ι.
 τ.ο.υ. ε.λ.ό.δ.ρ.ι.μ.ό.ν.ι. τ.ο. δ.ε.ο.α.ι.ο.ν. ο. β.α.ρ.τ.α.χ.μ.ε.ν.ε.ι. ο.τ.α.
 φ.υ.β.α.ρ.ό.δ.ε.ρ.α.ς. Γ.υ.ν.δ.ι.κ.α. μ.ε.τ.ε.ν.ε. σ.κ.α.ν.ή.δ. σ.κ.α.ν.ή.δ.ι.
 ε.λ.α.β.ρ.ά. τ.ι.ς. τ.υ.χ.ά. β.ε.ν.ε.ς. ὕ.λ.ε.ς

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμός
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Σ.χ.η.μ.α.ι.ι.κ.ν.ε.τ.ε. κ.ι. δ.ε.μ.ρ.ό.ν.

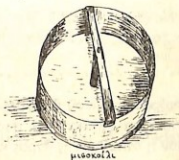
μ.έ.τ.ο.ς. ε.ύ.λ.ι.ν.ο. φ.τ.υ.ά.ρ.ι. Ε.μ.π.η.γ.ν.ύ.ε.τ.ε. κ.ι. τ.ο.υ.
 α.ν.θ.ρ.ό.ς. τ.ο. δ.ι.κ.ρ.ι.κ.ν.ε.τ.ε. τ.ο. δ.ε.ο.α.ι.ο.ν. δ.ε.ι.χ.ν.ε.ι. τ.ο.
 ν.έ.γ.ο.ς. τ.ῆ.ς. ε.μ.ρ.ό.ν. Α.ν.θ.ρ.ό.ς. τ.ο. ν.έ.γ.ο.ς. ε.ν.ρ.ί.σ.μ.ε.τ.ε. τ.ο.
 β.έ.ρ.α.ν. π.α.ρ.α.χ.ρ.ε.ν.ι.κ.α.ς. α.έ.ν.ε.ν. ὕ.π.ο.χ.ο.ρ.ι.θ.ο.μ.ί.κ.α.ν.
 δ.ι.κ.α.ν. χ.ρ.ό.ν.δ.ε.ν. τ.ῆ.ς. χ.ε.ι.ρ.ό.ς. ἀ.ν.κ.λ.ό.μ.ε.ν. τ.ο. μ.ε.τ.ε.ν.ε. δ.ι. ε.ί.ν.
 μ.ε.τ.ε.ν.ε.ν. ο.τ.α. ε.λ.α.β.ρ.ά. τ.ι.ς. τ.υ.χ.ά. β.ε.ν.ε.ς. ὕ.λ.ε.ς

- 8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

Δ.ι.ν.ὕ.π.ο.χ.ο.ν.

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἱπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Ε.Ι.Σ. τοῦ ἀλφ.χ.ι. ἰχωρί-
ζ.ε.τ.ο. μόν.σ. τοῦ διμαίωμα. τῶν. ἀφ.ω.γ.ι. κ.τ.λ. 10%. Ἡμετέροις
ἐγίνετο δὲ κ.μ.π.π. δ.α.χ.ε.ἰ.ο.π.ε.τ.ρ.ε.λ.α.ἰ.σ.ν. γ. κορυμίνου (ἀρι-
στοτελεῖον). τοῦ δοχείου. ἔχει χωρητ.: 13.οὐ. εἰς.ο.σ. ζ. αὐ.σ.ο.ι.ν.ο.
10.οὐ.*

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γηφτιάτικο,
- δ) τὸ ἁλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

οὐδὲν

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγροὺς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσηιν, τὰς σχετικὰς συνηθείας) .. *Ε.ν. τ. ο. σ. τ. ο. γ. ο. ι. μ. ι. ε. σ. ε. γ. ἀμνηστία*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ; *Εἰς τὸν ἀχυρῶνα.*
ὡς... τοῖς τοῖς ἐχρησιμωοῖται ὡς ἰσόγειον ὡς
οἰκίαν.

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

μετὰ τὸ ἀλώνισμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΚ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιᾶς εἰς τὸ ὙΠΑΙΘΡΟΝ. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Ἀυγούστου κλπ.)

Δὲν ὑπογράφει τοῖς τοῖς ἐθίμους.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν' παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγίᾳς κλπ.)

.....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....

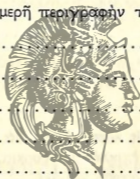
.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

[Σεὐργία Παναγ. Μπαγιώτης, διδασκάλος.
Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 15-20 ~~Μαρτίου~~ ^{Μαρτίου} 1969]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ